Referat fra møde i Det Fælles Udviklingsråd (FUR)

Torsdag den 2. oktober 2025 kl. 17.00 – 21.00 ved Restaurant Gl. Daws, Smedegade 4, 6800 Varde

Mødedeltagere:

- Regina Birkebæk, Blaabjerg
- Niels Vaseli, Blåvandshuk
- Bjarne Burgdorff, Skovlund-Ansager
- Flemming Bynge, Varde By
- Walther B. Sørensen, Varde Opland
- John Sandholm, Ølgod
- Martin Sølbeck, Helle Vest
- Lotte Mortensen, Helle Øst
- Udviklingskonsulent Mathias Knudsen

Fraværende:

- Morten Bjernemose HHST

Kommunaldirektør Karoline Klaksvig deltog mellem 17.05 - 18.00 under punkt 3 og 4

Dagsorden	Referat
1. **Godkendelse af dagsorden** Til beslutning	Godkendt med faldne bemærkninger Det blev besluttet at punkt 7 ”Udvikling i lokalområdet” flyttes nederst i referatet
2. **Godkendelse af referat fra seneste møde den 15.05.2025 i Ølgod** Referatet ligger sammen med referater fra tidligere møder på FUR’s hjemmeside: https://fur.udviklingsraad.dk/menu/moeder Til beslutning	Godkendt
3. **Aktuelle emner ved kommunaldirektør Karoline Klaksvig** Konstitueret kommunaldirektør Karoline Klaksvig orienterer om aktuelle emner fra Byrådet og forvaltningen. Til orientering og drøftelse	Kommunaldirektøren orienterede om nogle af de store emner, der aktuelt fylder i Varde Kommune. Ikke overraskende fylder Kommunalvalget 2025 meget – både i forvaltningen og i Byrådet. Derudover arbejdes der på en ny udvalgsstruktur, da den nuværende ikke er tidssvarende i forhold til opgaverne og den kvantitative fordeling af disse. Det kan blandt andet betyde, at Udviklingsrådene får tilknytning til et andet ressortudvalg. Et andet emne, der fylder meget, er den demografiske udvikling – særligt hvordan vi kan vende den tendens, der viser, at vi bliver færre i den erhvervsaktive alder og flere i det ældre segment. Den nuværende udvikling skaber udfordringer for budgettet. En af løsningerne på den demografiske udvikling er tilflytning. Derfor fylder det også meget, hvordan vi skal gribe det – forhåbentlige – tilflytningspotentiale an i forbindelse med blandt andet større anlægsprojekter inden for den grønne

	omstilling, Forsvarets udvidelse og energitunge virksomheder. Blandt andet blev nødvendigheden af muligheden for lejemål til nytilflyttede nævnt.
4. **Spørgsmål til kommunaldirektør Karoline Klaksvig fra udviklingsrådene** Til orientering	Følgende spørgsmål var indsendt på forhånd af Udviklingsrådene og blev besvaret. **Spørgsmål fra Varde Opland:** Bosætning - Hvilke initiativer tænker du at komme med (eller forvaltning) Og hvad kan vi som udviklingsråd byde ind på? **Svar:** *Svaret bar præg af, at meget af det blev berørt i kommunaldirektørs orientering om aktuelle sager i forvaltningen og Byrådet.* *Det der arbejdes med lige nu, er et stort fokus på at være bedst muligt forberedt til de massive tilflytningspotentialer der er i forbindelse med Forsvarets udvidelse og de store erhvervsprojekter der forventes i Varde Kommune.* *At være forberedt dækker over en række punkter. Bl.a. derfor er man ved at nedsætte en Taskforce der skal imødekomme mange af opgaverne. Det dækker f.eks. over at klargøre lokalsamfund, kultur- og fritidstilbud, skole- og dagtilbud i de lokalsamfund hvor der er mulighed for stor tilflytning af både dansk og udenlandsk arbejdskraft.* *Af andre vigtige emner som der skal kigges på, er de mulighederne for at man som nytilflyttet har mulighed for at leje noget i den første periode. De muligheder er meget begrænset lige nu.* **Spørgsmål fra Varde Opland:** Erhverv – ønske om vækst også udenfor Varde by? **Svar:** *Svaret bar igen præg af at være blevet drøftet i punktet forinden.*

	Der er et stort ønske om vækst i hele kommunen. Det gælder både for kommunaldirektøren og Byrådet. Både udvidelsen af Forsvaret, turismebranchen og projekter om energitunge virksomheder og sektorkobling, giver mulighed for vækst i hele kommunen. Og det er nødvendigt at skabe arbejdspladser og få nogen til at flytte til, for vores demografi gør, at vi ikke selv kan levere arbejdskraft til vækst, eller til bosætning. **Spørgsmål fra Varde Opland:** Bureaukratisering af regler – Eksempel: Billum sogneforening har for nylig fået tilsendt en 6 siders brugsaftale, en aftale vi har i forvejen godt nok dateret d 23-6-94. altså 31 år siden på 1,5 sider der står det skal stå for at overholde indbyrdes aftale. Sogneforeningen undres over hvorfor så mange ord, når mindre kan gøres Havde man ikke tænkt sig at det skal være nemmere at være forening i Varde kommune? **Svar:** *Tak for henvendelsen og for at dele jeres undren – det er helt forståeligt.* *Det er korrekt, at kommunens nuværende drifts- og brugsaftaler for brug af kommunale arealer er længere end de gamle. Aftaler er udformet med en række vilkår for at sikre begge parter for at sikre tydelighed omkring ansvarsfordeling, drift, vedligehold, forsikring og lovgivning i øvrigt. Regulering af legepladser har udviklet sig betydeligt siden 1994 og derfor er det desværre også nødvendigt at opdatere gamle aftaler. Hvis I ser konkrete vilkår i aftalen, som synes overflødige, vil vi gerne kigge ind i dem og genoverveje behovet.* *Vi ønsker at gøre det nemt og trygt at være forening i Varde Kommune, og derfor har vi valgt en ensartet og gennemsigtig aftaleform, som både opfylder lovkrav og giver brugerne et klart overblik over deres ansvar og muligheder.*

	Foruden ovenstående, så må vi som forvaltningen også bare konstatere, at vi bliver gået efter i sømmene på en helt ny måde med stort fokus på processer, og derfor skal vi have en endnu større opmærksomhed på, at have helt "orden i penalhuset" **Spørgsmål fra Varde Opland:** Skal Janderup være den eneste by i Varde Kommune uden kommunale byggegrunde? Og hvis ja hvorfor? **Svar:** *Der blev ikke givet et direkte svar på dette spørgsmål, da det blev berørt i det næste punkt.* **Spørgsmål fra Varde Opland:** Udstykningen/byggemodning af dele af Bymarken etape 2 har ifølge referat været oppe på FUR mødet 20/2-2025. Hvorfor er byggemodningen ikke med i budget 2026, når alle byggemodnede grunde på Bymarken er solgt og overdraget pr. 1/4-2025? **Svar:** *Nedenstående svar indeholder lidt historik for forståelsens skyld:* *Varde Kommune købte 2. etape i 2014, og de 7 parcelhusgrunde på Bymarken, 1. etape, i 2016.* *De kommunal ejede parcelhusgrunde er solgt med henholdsvis 1 grund i 2019, 2 grunde i 2022 samt de resterende 4 grunde i 2025.* *Varde Kommunes prioritering af byggemodning er vedtaget for perioden 2024 – 2026, og her er Bymarken, 2. etape ikke medtaget.* *Der foretages en ny prioritering i foråret 2026 for den næste periode, og her vil både forvaltning og byrådet se på mulighederne for at medtage Bymarken 2. etape.*

	Bymarken 2. etape er lokalplanlagt og det er korrekt, at den ikke er taget ud af kommuneplanen. *Til orientering kan vi oplyse, at Ejendomscentret ikke oplever efterspørgsel efter parcelhusgrunde i Janderup.* *Ejendomscentret er i dialog med Stauninghus om etape 2.* *Stauninghus har oplyst, at de vender tilbage til Ejendomscentret i slutningen af året med henblik på dialog om muligheden for areal til tæt-lav i 2. etape.* *Ejendomscentret kigger på mulighederne for etape 2 – herunder mulighederne for både etablering areal til tæt-lav samt parcelhusgrunde - som så vil tages med i betragtning, når der kigges på prioriteringen af byggemodninger for næste periode.* *Såfremt Bymarken 2. etape medtages i prioriteringen af byggemodning for næste periode, så vil Ejendomscentret byggemodne området og efterfølgende udbyde henholdsvis areal til tæt-lav samt parcelhusgrundene i offentligt udbud.* *En del af etape 2 skal ligeledes indeholde areal til vandhåndtering for området.* **Spørgsmål fra Skovlund-Ansager:** Vi vil gerne have belyst udviklingsrådenes ansvar vedr. uddeling af kommunale midler. **Svar:** *Udviklingsrådene kan betragtes som foreninger, og dermed som juridiske personer med muligt erstatningsansvar.* • *De kan blive ansvarlige ved skade eller kontraktbrud.* • *Bestyrelsesmedlemmer kan kun blive personligt ansvarlige ved grove fejl eller retsstridige handlinger.*

	***Straffeansvar** opstår, hvis der **bevidst sendes falsk dokumentation** til kommunen eller andre – fx om brug af kommunale midler.* ***Kommunalfuldmagten** sætter rammerne for, hvad kommunen må støtte:* • *Kun aktiviteter med **almennyttig karakter** og **lokal interesse**.* • ***Støtte til enkeltpersoner, virksomheder eller kommercielle formål** er som udgangspunkt **ulovligt**.* ***Bekymring**: Kommunen udlodder midler uden klare rammer eller instrukser til udviklingsrådene.* • *Hvis rådene blot følger de udstukne rammer (fx udviklingsmodellen 2.0), **kan de næppe gøres ansvarlige**.* • ***Ansvaret ligger hos kommunen**, som skal sikre, at kommunalfuldmagten overholdes.*
5. Belysning af arrangementer op mod KV25 af udviklingsrådene og andre kendte arrangementer Udviklingsråd Skovlund-Ansager ønsker at høre hvad andre Udviklingsråd gør op mod Kommunalvalget 2025 Til drøftelse	Punktet blev drøftet og det kom frem at der er arrangementer op mod Kommunalvalget 2025 på følgende datoer og følgende steder (OBS på at nogle havde fundet sted på datoen for dette FUR møde): • Varde By 03/10 • Skovlund-Ansager 31/10 • Janderup 5/11 • UR Helle Øst 8/11 • Billum 12/11

6. Arbejdet med Udviklingsrådsmodellen Mathias Bjerring Knudsen giver en status på arbejdet med Udviklingsrådsmodellen Til drøftelse	Mathias Bjerring Knudsen gav en status på arbejdet. Undervejs blev også de 250.000 kr. der er afsat drøftet og der var enighed om, at særligt muligheden for at bruge den på at Udviklingsrådene bliver synligere var en god ide.
Punkt 7 er rykket ned nederst i referatet	**Punkt 7 er rykket ned nederst i referatet**
8. Korte orienteringspunkter • **Orientering om LAG midler** • **Fundraising kursus** Til orientering	Deadline for LAG midler er 4. februar 2026 kl. 12.00. Der er ca. 750.000 kr. til uddeling til projekter i Varde Kommune. Læs mere på: www.lag-fv.dk eller kontakt LAG koordinator Lisbeth Linding på lisl@varde.dk Mathias Bjerring Knudsen orienterede om fundraisings kurset og dets forløb. Der deltog 40-50 mennesker. Generelt var der god stemning og deltagerne bidrog med stor spørgelyst. FUR gav forvaltningen grønt lys på at arbejde videre med en ekstra fundraisings kursus. Der var to ønsker til et yderligere kursus. Brugen AI værktøjer og muligheden for sparring på konkrete projekter/ansøgninger. Flemming Bynge orienterede om muligheden for støtte til musik arrangementer
9. Eventuelt - **Henvendelse fra Danmarks Demokraterne** Til drøftelse	Henvendelsen blev drøftet

10. Næste møde Dato for det kommende møde er onsdag den 26. november. Sted: Til beslutning	Det blev besluttet at fastholde mødet med mulighed for at det aflyses, hvis der ikke kan findes tilstrækkelige emner. Hvis det afholdes, bliver det på Rådhuset.
7. Udvikling i lokalområdet Hvert udviklingsråd indsender på forhånd materiale/emner til punktet. Punktet erstatter det normale "Bordet Rundt" punkt og skal bruges til at spørge ind til og drøfte relevante emner fra de enkelte udviklingsråd med fokus på udvikling i lokalområderne. Til orientering og drøftelse	**<u>Helle Vest</u>** **Næsbjerg:** Arbejde pågår med udviklingsplan for området **Nordenskov:** Kloakseparering og fjernvarme er i gang derfor er byen opgravet, desværre har borgerforeningen tabt energien til at drive medborgerhuset og denne lukker pr. 31/12. Der er afholdt møder om udviklingen af Karlsgårde Egnen og div. projekter i den forbindelse. **Roust/Rousthøje:** Fælleshuset (gl. foderstof) er under etablering og udvikling **<u>Varde Opland</u>** **Billum:**

	Varde Å-dag blev afholdt i fantastisk vejr med mange gæster både i Janderup og Billum. Der var smagning af lokale råvarer. Vedrørende grønboligrotation, som vi havde håbet at blive en del af, kom vi desværre ikke i betragtning – muligvis på grund af for mange ansøgninger. En privat familie har dog igangsat et projekt med opførelse af rækkehuse, som bygges efterhånden som der kommer tilmeldinger. (Udvikling frem for afvikling). Den Jyske Længdebane fejrede 150-års jubilæum, og vi deltog, selvom Vestbanen ikke er så gammel. For en del år siden, da Vestbanens bygninger skulle sælges, besluttede sogneforeningen at købe bygningen som en form for "sognets hus". En del af huset bruges nu til lokalarkiv – den del, der vender ud mod perronen. Det overdækkede areal står til fri afbenyttelse for togpassagerer. Resten af bygningen er udlejet til beboelse. Ejendommen er senere solgt til Billums Erhverv og Ejendomsinvest, som ejes af en Billum-borger. Bygningen og arealerne er løbende blevet renoveret og fremstår nu som bevaringsværdige i Billum. Til jubilæumsfejringen blev der afholdt åbent hus med udstilling af billeder og andet arkivmateriale, samt servering af kaffe, te, pølser og brød. **Janderup:** Lejeboliger Lejeboligprojektet forløber planmæssigt. Der er nu skrevet lejekontrakter for alle boliger, som står klar til indflytning henholdsvis 1. februar og 1. marts 2026. Rejsegilde afholdes den 19. september. Udviklingsplanen Der er indsendt ansøgning til Varde Kommunes "Pulje for områdeplaner" om midler til ændring af cykel- og gangsti langs Vesterled samt

	hastighedsnedsættende foranstaltninger. Varde Kommune har afsat 100.000 kr. til udbud og projektering af projektet. Julebelysning Lokalforeningen har fået tilsagn om ca. 65.000 kr. i tilskud til julebelysning på Nybrovej – svarende til en tredjedel af anlægsudgifterne. **MOT:** Sankt Hans blev i år afholdt i Mejls med stor opbakning. Der var Food Truck, snobrød og skumfiduser, og præst Jacob Bjorholm holdt en flot båltale, efterfulgt af fællessang omkring bålet. Vi har udfordringer med at få information fra kommunen om cykelstien. Status er ukendt, og lodsejerne har endnu ikke haft dialog med kommunen. **Alslev:** Alslev Borgerforening har, efter opfordring fra Byfestudvalget, ansøgt om midler til indkøb af trailer til opbevaring af byfestmaterialer. Tidligere var materialerne spredt, hvilket var tidskrævende. Vi har modtaget 25.000 kr. fra Fonden for Andelskasserne i Område Syd og 58.995 kr. fra Sydbankfonden. Traileren er nu indkøbt og skaber stor glæde. Borgerforeningen blev kontaktet af skolen, Brugsen, Varde Kommune, SSP og politiet vedrørende samarbejde omkring uro i byen, foranlediget af byens ungdom. Vi takkede ja og blev tovholdere i projektet "Natugler". Der er afholdt infomøde, indkøbt veste (via Varde Kommune) og udarbejdet vagtplan. Der er ca. 40 aktive natugler, som går ture torsdag, fredag og lørdag aften på skift. Prøveperioden løber fra juli til september, hvorefter der evalueres. Vi oplever en præventiv effekt og ro i byen. Vi har takket nej til infotavler, da vi ikke mener, de vil have effekt. Placeringen er ikke som ønsket, og omkostningerne er for høje.

	DGI Gå-maraton i Alslev blev en stor succes med ca. 300 deltagere. Der var fællesspisning og hygge, flag i byen og godt samarbejde med lokale ildsjæle og ASK. Varde Kommune var imponeret over opbakningen. Vedrørende Varde 2030 arbejdes der videre med projektet. Der afholdes møde i arbejdsgruppen i september og opfølgningsmøde for borgerne den 30. september. Samarbejdet med Varde Kommune er rigtig godt, og vi oplever stor opbakning. Byfesten var igen en stor succes med stor deltagelse: ca. 60 til seniorspisning onsdag, ca. 200 til fællesspisning fredag og godt 200 til voksenfest lørdag. Der var god musik, hygge og glæde. Politiet og SSP deltog fredag og lørdag, og de unge opførte sig generelt godt. Det er et stort ønske fra byfestudvalget at imødekomme de unges lyst til at deltage, men det er en udfordring, som der arbejdes videre med.